

INFORMATOR – VPLIV PANDEMIJE COVID-19 NA PROSTOVOLJNE IN PRISILNE VRNITVE POSTOPKI IN ODZIVI POLITIKE

2021

SERIJA INFORMATORJEV EMN – OECD O VPLIVU PANDEMIJE COVID-19 NA MIGRACIJE

1. KLJUČNI POUDARKI

- Pandemija COVID-19 je omejila zmožnost držav članic EU, Norveške, Švice in drugih držav OECD za izvajanje prisilnih vrnitev zaradi veljavnih omejitev potovanj in pomanjkanja razpoložljivih letov. Združenim državam Amerike pa je uspelo število prisilnih vrnitev ohraniti na podobni ravni kot pred pandemijo.
- Prekinitev potovanj je vplivala na vse vrnitve. Razvoj prisilnih in prostovoljnih vrnitev v različnih državah tako ni bil enak. Številne države članice EU in OECD so marca 2020 sprva doživele vrhunec prostovoljnih vrnitev in padec števila prisilnih vrnitev. Število vrnitev se je po obdobjih zaprtja javnega življenja v večini držav znova povečalo.
- Evropska komisija je aprila 2020 sprejela smernice o izvajanju Direktive o vračanju glede na pandemijo COVID-19, ki so jih številne države članice sprejele in jim sledile kot orodje za upravljanje različnih vidikov vrnitev med pandemijo koronavirusne bolezni.
- Države članice, Norveška in Švica ter številne države OECD so sprejele uspešne ukrepe za omejitev števila primerov koronavirusne bolezni v centrih za pridržanje.¹ Kljub temu je izvajanje teh ukrepov v centrih za pridržanje predstavljalo izzive, zaradi česar so države članice EU ter Norveška in nekaj držav OECD premislile in uvedle alternative pridržanju ter izpustile pripornike, ko je njihovo število preseglo določeno mejo.
- Omejitve potovanj so številne države spodbudile tudi k podaljšanju roka za prostovoljni odhod, da bi tako povratnikom preprečile prepoved vstopa zaradi neskladnosti odločitve o vrnitvi zaradi zamud.
- Države članice EU, Norveška in druge države OECD so uvedle izredne ukrepe v različnih fazah postopka vračanja, da bi tako omogočile varno delovanje med pandemijo COVID-19. Prvo je bilo svetovanje pri vračanju in reintegraciji, pri katerih je večina držav, pogosto s podporo Mednarodne organizacije za migracije (IOM), komunicirala na daljavo prek spletnih komunikacijskih orodij in posameznike tako še naprej obveščala o postopkih vračanja.
- Večina držav, zajetih v tem obvestilu, ni prilagodila finančnih paketov svojih programov pomoči pri prostovoljnem vračanju in reintegraciji (AVRR), v nekaterih primerih pa je zagotovila druge vrste prilagoditev, vključno s podaljšanjem izvajanja ali kritjem zdravstvenih stroškov, povezanih s koronavirusno boleznijo.
- Izobraževanje otrok, za katere veljajo odločbe o vračanju, je na splošno še naprej veljalo za obvezno. Otroci v postopkih vračanja so bili upravičeni do enakih določb kot drugi otroci v zvezi z zagotavljanjem šolanja na daljavo ali prek spleta, ko so se šole med zaprtjem javnega življenja zaprle. Nekatere države članice EU so zagotovile dodatno opremo za lažji dostop do izobraževanja v centrih za te otroke.
- Nujna zdravstvena oskrba in nujno zdravljenje bolezni, vključno s koronavirusno boleznijo, sta ostala dostopna za migrante, za katere velja odločitev o vrnitvi – brez omejitev. Številne države članice in države OECD, zlasti tiste, ki še vedno izvajajo odločbe o vračanju, so uvedle posebne postopke preprečevanja širjenja COVID-19.
- Pokazalo se je, da prilagoditve pri postopku vračanja povečujejo njihovo kakovost in stroškovno učinkovitost. Svetovanje na daljavo se je na primer izvajalo v skoraj vseh državah članicah EU, na Norveškem in v Švici ter je omogočilo prihranke pri stroških in učinkovitosti ter v nekaterih primerih izboljšano kakovost in boljši stik s posamezniki. Novi postopki, ki prisilcem za prostovoljno vrnitev omogočajo, da svojo zahtevo vložijo prek spleta, so pokazali podoben potencial za izvajanje v prihodnosti.
- Za upoštevanje omejitev, povezanih s koronavirusno boleznijo, je bilo treba izvesti operativne spremembe, pri čemer so države članice izvajale karanteno ter teste za povratnike in osebe pred odhodom ali po prihodu, hkrati pa zagotavljale tudi higienske pripomočke. Različne uvedene zahteve za potovanja in omejitve zaradi koronavirusne bolezni, ki so jih uvedle tretje države, so državam članicam otežile organizacijo povratnih potovanj.
- Sodelovanje s tretjimi državami je ostalo najpomembnejše, pri čemer so se države članice za vzdrževanje komunikacije močno zanašale na spletna komunikacijska orodja. V zvezi z identifikacijo in izdajanjem potnih listov so se še vedno pojavljali izzivi.

1 Kot poročila belgijska delavnica EMN o alternativah pridržanju: Stanje, 15. decembra 2020, na voljo na: https://emnbelgium.be/sites/default/files/attachments/Agenda_Concept_Note_Alternatives_to_Detention_0.pdf

2. NAMEN IN OBSEG TEGA OBVESTILA

Kriza, povezana s pandemijo COVID-19, in ukrepi, ki so jih sprejele države EU in OECD za zaustavitev njenega širjenja, neposredno in posredno vplivajo na migracije. Tako kot na drugih območjih migracij so tudi ukrepi zaradi koronavirusne bolezni vplivali na postopke vračanja. Zdravstvene in varnostne razmere v centrih, namenjenih za pridržanje pred vrnitvijo, je bilo treba prilagoditi, da bi zagotovili zaščito pridržanih med pandemijo, migranti, ki niso imeli pravne podlage za bivanje, pa so se lahko vrnili v svojo državo izvora le, če je bilo potovanje dovoljeno in leti na voljo.

To skupno obvestilo EMN – OECD poroča o postopkih prostovoljnega in prisilnega vračanja ter političnih odzivih v državah članicah EU in OECD med marcem in septembrom 2020.² Temelji na informacijah, ki so jih strokovnjaki skupine EMN za vračanje (REG) zbrali prek ad hoc proizvodnje EMN (AHQ) o odzivih na koronavirusno bolezen glede postopkov vračanja.³ Informacije, ki jih je zagotovila OECD, so bile zbrane prek delovne skupine za

migracije OECD, strokovno skupino OECD za migracije in za poročilo o politiki OECD o upravljanju mednarodnih migracij med pandemijo koronavirusne bolezni v državah OECD.⁴

To obvestilo je del serije obvestil, ki obravnava nadaljnje teme, ki raziskujejo vpliv koronavirusne bolezni na migracije. Ta vključujejo:

- dovoljenja za prebivanje in brezposelnost migrantov;
- vpliv na mednarodne študente;
- ohranjanje ključnih zakonitih migracijskih tokov med pandemijo in
- zmanjšanje ali izguba nakazil.

3. ODZIV EU NA VPLIV KORONAVIRUSNE BOLEZNI NA VRAČANJE

Omejitve in prepovedi potovanj, vzpostavljene kot posledica pandemije koronavirusne bolezni, so ogrozile zmožnost EU in številnih držav članic OECD, da izvedejo odločbe o vračanju.

Da bi usmerjala države članice EU pri spopadanju z izzivi izvajanja prostovoljnega in prisilnega vračanja med pandemijo, je Evropska komisija aprila 2020 izdala smernice o izvajanju določb EU, vključno z Direktivo o vračanju glede na koronavirusno bolezen.⁵ Poleg področij azila in preselitve so opisani tudi posebni ukrepi držav članic, ki jih te lahko uporabljajo glede vračanja ter

tako zagotovijo čim večjo kontinuiteto postopkov ob zagotavljanju popolnega varovanja zdravja in temeljnih pravic ljudi. Smernice so zagotovile tudi praktične nasvete in opredeljena orodja, ki pokrivajo celoten obseg dejavnosti v postopkih vračanja, od izdaje odločb o vrnitvi do izvajanja prostovoljne vrnitve ali prisilne odstranitve. Večina držav članic EU in Norveška poročajo, da te smernice sprejemajo in jim sledijo.⁶

4. VPLIV UKREPOV ZA ZAJEZITEV KORONAVIRUSNE BOLEZNI NA IZVAJANJE VRAČANJA

To poglavje vključuje kratek pregled nekaterih trendov držav članic EU in Norveške glede števila prisilnih in prostovoljnih vrnitev.

Kriza, povezana s pandemijo COVID-19, ter s tem povezane omejitve in prepovedi potovanj so omejile zmožnost držav članic EU, Norveške in Švice ter zadevnih držav OECD, da **izvajajo**

odločbe o prisilnem vračanju, in številne so poročale, da se je število prisilnih vračanj, izvedenih od marca do aprila 2020, zmanjšalo.⁷ Število prisilnih vrnitev se je do julija 2020 vrnilo na raven pred pandemijo koronavirusne bolezni (marec) samo v treh državah članicah in Švici,⁸ medtem ko je v drugih število prisilnih vračanj po juliju 2020 ostalo precej pod to mejo.⁹

² Po odhodu Združenega kraljestva iz Evropske unije 31. januarja 2020 nacionalna točka za stik EMN Združenega kraljestva v prehodnem obdobju sodeluje pri izbranih rezultatih EMN.

³ EMN Ad Hoc Query, 2020.57 Obvestilo št. 5 – Vpliv pandemije koronavirusne bolezni na postopke prostovoljnega in prisilnega vračanja ter politične odzive v državah članicah EU, na Norveškem in v Švici, ki se je začel 18. avgusta 2020. Odgovore so posredovale nacionalne točke za stik EMN (NCP) iz naslednjih držav: AT, BE, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PL, SI, SE, SK in NO, CH.

⁴ OECD, »Upravljanje mednarodnih migracij med pandemijo koronavirusne bolezni«, 2020, na voljo na: <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/managing-international-migration-under-covid-19-6e914d57/>, zadnji dostop 24. julija 2020.

⁵ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/guidance-implementation-eu-provisions-asylum-retur-procedures-resettlement.pdf>

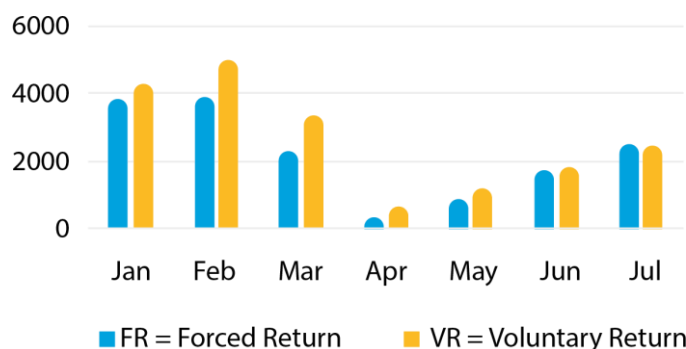
⁶ AT, CZ, DE, EE, FR, HR, HU, IT, LV, MT, NL, PL, SE, SK, NO. Poljska je uvedla številne določbe za tujce, ki so se znašli na njenem ozemlju zaradi pandemije koronavirusne bolezni, kar je vključevalo samodejno podaljšanje zakonitega bivanja na 30. dan po koncu epidemije (ali epidemioloških izrednih razmer), z zakonom z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem in zatiranjem koronavirusne bolezni in drugih nalezljivih bolezni.

⁷ AT, BE, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SK, ter NO in CH.

⁸ CY, CZ, PL ter CH.

⁹ BE, EE, FI, FR, LV, LT, LU, NL.

SLIKA 1 IZVEDBA PRISILNIH IN PROSTOVOLJNIH VRAČANJ V IZBRANIH DRŽAVAH OECD, KI SODELUJEJO V TEM OBVESTILU (2020) ¹⁰

Vir: OECD, 2020

Češka, Francija, Nizozemska, Poljska in Švica so prav tako poročale o težavah pri vračanju državljanov tretjih držav zaradi spreminjanja **potovalnih omejitev, ki jih nalagajo države izvora** (oglejte si tudi poglavje 10). Razpoložljivost letov so kot težavo izpostavile Francija, Nemčija, Litva, Nizozemska, Poljska, Slovenija in Slovaška. Španija je kot izziv pri izvajanju odločb določenih držav o vračanju izpostavila dejstvo, da nekatere države niso bile izvzete iz omejitev. Latvija je kot primer omenila izzive zaradi spreminjanja omejitev potovanj med razvojem pandemije in tudi odpoved ali omejitev letov.¹¹

Vendar pa so nekatere države, kot so Češka, Estonija, Slovaška in Poljska, poročale, da so lahko izvedle odločbe o vračanju državljanov tretjih držav iz Ukrajine, medtem ko so Francija, Slovenija in Švedska izvedle odločbe o vračanju za državljane tretjih držav, ki prihajajo pretežno iz Zahodnega Balkana, Gruzije in Ukrajine. Nemčija je lahko izvedla prisilno vračanje državljanov tretjih držav v Tunizijo, Pakistan in Ukrajino. Estonija nadaljuje izvajanje prisilnih vračanj le v Rusko federacijo. Od teh držav sta le Poljska in Nemčija lahko izvedli prisilne vrnitve,

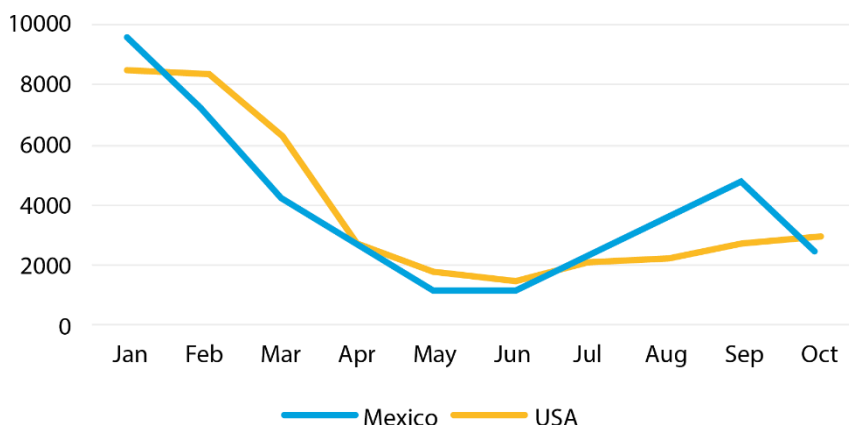
ki so zahtevale spremstvo, vendar le v sosednje države.¹²

Prostovoljno vračanje se je na splošno zmanjšalo. Španija je s Ciprom, Luksemburgom in Poljsko na primer doživela upad števila prostovoljnih vrnitev, opravljenih marca. V Franciji je lahko zaradi omejitev potovanj in zaprtja meja Francoski urad za priseljevanje in integracijo (OFII) med zaprtjem javnega življenja organiziral le nekaj prostovoljnih vrnitev za armenske državljane. Po zaprtju javnega življenja bi lahko OFII s podporo Frontexa in nacionalnih organov organiziral nekaj letov v Gruzijo in Albanijo. V Nemčiji in Litvi je bilo število prostovoljnih vrnitev na splošno precej nižje kot v prejšnjih letih. Na Irskem je ostala tudi možnost prostovoljne vrnitve v določene tretje države.

V nasprotju z zgoraj navedenim razvojem prisilnega vračanja sta dve državi članici EU marca opazili močno povečanje števila **prostovoljnih vrnitev**.¹³ V Švici je bil maja zaradi organizacije čarterskih letov vrhunec prostovoljnih vračanj.

V državah OECD zunaj Evrope so vračanja večinoma prekinjena, izjema so Združene države, ki so leta 2020 nadaljevala odstranitve in deportacije.

SLIKA 2 IZVEDBA PRISILNIH IN PROSTOVOLJNIH VRNITEV V »SEVERNI TRIKOTNIK« (GVATEMALA, HONDURAS, EL SALVADOR) IZ ZDA IN MEHIKE

Vir: OECD, 2020

¹⁰ Statistične podatke za ta graf so zagotovile naslednje države članice EU: AT, BE, CZ, DE, FI, HU, LV, LT, LU, NL, PL, SK, SI ter NO in CH.

¹¹ EE.

¹² DE, PL.

¹³ BE, FI.

V Kanadi so odstranitve prekinjene od sredine marca, z omejenimi izjemami za državljane tretjih držav, ki so bili obsojeni zaradi hudih kaznivih dejanj.

Pomoč pri prostovoljnem odhodu je bila ponujena tistim, ki so se obrnili na Kanadsko agencijo za obmejne službe (ang. CBSA) s prošnjo za pomoč pri nakupu vozovnice. Združene države so odstranitve nadaljevale; čarterski leti so se nadaljevali v glavne izvorne države, medtem ko so bili komercialni leti – tudi prek tretjih držav – uporabljeni za druge destinacije. Nova Zelandija je še naprej

izdajala ukaze za odstranitev in izvajala deportacije, čeprav v veliko manjšem obsegu kot pred epidemijo koronavirusne bolezni. Avstralija je nadaljevala prostovoljne odstranitve brez spremstva, odvisno od razpoložljivosti letov in potovalnih omejitev. Združeno kraljestvo je od 13. julija 2020 nadaljevalo prostovoljna vračanja s pomočjo (AVR).

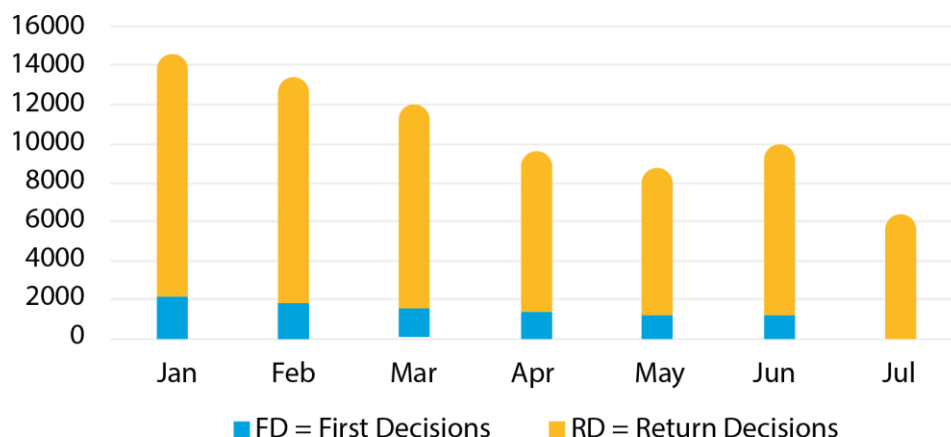
V Kolumbiji in Čilu so upravne operacije ostale odprte, vendar v poročevalnem obdobju v praksi ni bilo vračanja.

5. IZDAJA ODLOČB O VRAČANJU

Kriza, povezana pandemijo COVID-19, je vplivala tudi na **število izdanih odločb o vračanju v številnih državah članicah EU**. Na Finskem se je dejansko zmanjšalo število odločb o vračanju, izdanih marca 2020, medtem ko je 13 držav članic EU, Norveška in Švica enak pojav doživelo

aprila 2020.¹⁴ Avstrija in Estonija sta padec doživeli marca in aprila, Nizozemska pa maja. Naslednji graf ponazarja razvoj prvih odločitev (FD) in skupnih odločitev o vrnitvi (RD) med januarjem in julijem 2020.

SLIKA 3 ODLOČBE O VRAČANJU, IZDANE (PRVE, VSE) V IZBRANIH DRŽAVAH OECD, KI SO DELUJEJO V TEM OBVESTILU (2020)¹⁵

Vir: OECD, 2020

Številne države članice EU so poročale, da so **med pandemijo uvedle nove ukrepe ali postopke za izvajanje individualnih ocen** in nove ukrepe ali postopke v zvezi z **obdobjem za prostovoljni odhod**.¹⁶ Italija je na primer poročala, da so izvajali individualne ocene, pri čemer so poleg tega upoštevali tudi javno zdravstveno stanje, povezano s koronavirusno boleznijo v ciljni državi. Slovenija je podaljšala rok za uveljavljanje materialnih pravic do konca zaprtja javnega življenja (31. maja 2020). Prav tako se je do takrat samodejno podaljšal rok za prostovoljno vrnitev.

Druge države članice, Norveška in Švica so razmere, ki jih je ustvarila pandemija koronavirusne bolezni, prilagodile na podlagi obstoječih postopkov, zlasti v zvezi z individualnimi ocenami in obdobju prostovoljnega vračanja.¹⁷ Na primer v Belgiji, Estoniji in Švici so lahko osebe, ki jih ni bilo mogoče vrniti zaradi pandemije, zahtevale podaljšanje odloga odločbe o vrnitvi, postopka, ki je obstajal že pred pandemijo.

Na Hrvaškem in v Švici so bili prostovoljni povratniki obveščeni o trenutnih razmerah, povezanih s pandemijo COVID-19, in o nevarnostih morebitnih motenj pri potovalnih

aranžmajih ter o uvedenih novih ukrepih za preprečevanje širjenja bolezni (zdravniški pregledi, karantena itd.). Latvija je poročala, da naj bi državljani tretjih držav od sredine marca 2020 predložili svoje dokumente po elektronski pošti, komunikacija s posamezniki, za katere velja odločba o prostovoljni vrnitvi, pa je potekala predvsem po telefonu in e-pošti. V tem primeru se je moral državljan tretje države prijaviti na Urad za državljanstvo in migracije zaradi identifikacije in prejema odločbe o vrnitvi.

V Litvi za tujce, ki jim je ob razglasitvi karantene poteklo obdobje zakonitega prebivanja in ki niso mogli pravočasno zapustiti Litve brez svoje krivde, odločbe o vrnitvi niso bile sprejete in upravna odgovornost ni bila uporabljena. Tisti, katerih odločba o vrnitvi je bila sprejeta, vendar se jim je med karanteno izteklo obdobje prostovoljnega odhoda, so morali oditi med dopustnim bivanjem od 17. junija do 17. avgusta 2020. Oddelek za migracije in Stražna služba državne meje sta vsako situacijo ocenila individualno in ob upoštevanju vseh okoliščin.

V Estoniji so položaj povratnika ocenili individualno in če ni bilo možnosti vrnitve, se je rok izvajanja odločbe o vrnitvi podaljšal za 30 dni, ki se je nato še podaljšal, če je stanje ostalo enako.

¹⁴ CZ, DE, EE, FR, HR, IE, IT, LV, LT, LU, PL, SK, SE, NO, CH. Irsko ne sodeluje pri Direktivi o vračanju.

¹⁵ AT, BE, CZ, DE, FI, HU, LV, LT, LU, NL, PL, SK, SI ter NO in CH.

¹⁶ AT, CZ, EE, HU, IT, LV, LT, PL, SE.

¹⁷ BE, CY, DE, FR, HR, IE, LU, NL, NO, CH.

6. PRIPOR PRED ODSTRANITVIJO IN ALTERNATIVE PRIPORU ZA PREPREČEVANJE POBEGA

Skoraj polovica držav članic EU je poročala, da je implementirala izredne ukrepe v zvezi s pridržanjem pred odstranitvijo in alternativami pridržanju, da bi se izognili pobegu.¹⁸

V drugih državah, in sicer na Irskem, v Latviji, Litvi, na Poljskem, v Sloveniji in Švici, niso izvajali posebnih ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih – uporabljali so se običajni postopki.

Nekatere države so migrantom, ki so se odločili za vrnitev, dovolile **podaljšanje bivanja v centru za pridržanje ali sprejem**. Tako je bilo v Belgiji, kjer so se roki za odločbe o vrnitvi podaljšali, kar je omogočilo, da so osebe, ki so jim bile izdane odločbe o vrnitvi in so že bile v sprejemnem centru, tam ostale.

Na Nizozemskem je bilo dovoljeno tudi nadaljevanje bivanja v sprejemnem centru, kjer vrnitve ni bilo mogoče izvesti. V tem primeru so bili za preprečevanje pobega uporabljeni lažji nadzorni ukrepi, vključno z obveznostjo prijave in omejevanjem svobode ali odvzemom potnih listov.

Za zmanjšanje števila stanovalcev v centrih za pridržanje so **nekateri države povečale uporabo alternativ pridržanju**.

V Franciji je bila polovica zmogljivosti za pridržanje zaprta, uporaba hišnih priporov je bila implementirana kot alternativa priporu, pristojnim organom pa so bila izdana navodila za spodbujanje tega ukrepa med krizo. Finska in Švedska sta prav tako zmanjšali svoje zmogljivosti za pridržanje zaradi izpolnjevanja ukrepov za preprečevanje in širjenje bolezni in okrepili izvajanje nadzornih ukrepov za preprečevanje pobega. V Estoniji so se, kadar je bilo mogoče, uporabljale alternative pridržanju, večinoma kot prijave za registracijo pri Odboru za policijo in mejno stražo (PBGB) v predpisanih časovnih intervalih.

Druge države članice so, da bi se izognile prenatrpanosti v prostorih za pridržanje, **v nekaterih primerih izpustile migrante iz centrov za pridržanje ali polzaprtih ustanov**, na primer v Belgiji, Luksemburgu, na Nizozemskem in Norveškem.¹⁹

Belgija je iz centrov za pridržanje izpustila približno 300 tujcev – skoraj polovico pridržanih – (razen tistih, ki so storili kazniva dejanja), na Norveškem pa je nacionalna policijska služba za priseljevanje med pandemijo koronavirusne bolezni iz centrov za pridržanje izpustila 107 državljanov tretjih držav, večinoma zaradi negotovosti glede možnosti vrnitve zaradi omejitve potovanj. Dejanska sprejemna zmogljivost centra za pridržanje v Luksemburgu je bila zmanjšana na dve enoti, ki zagotavljata največ 29 mest; pripornikom so ponudili nujno namestitve v polodprtih centrih.

Številne države članic EU in Švica so poročale o dodatnih novih ukrepih, uvedenih za ohranjanje **visokih higienskih standardov**, da bi ohranili zdravje pripornikov in osebja, ki dela v centrih za pridržanje.²⁰

Na Cipru so na primer z novimi ukrepi zahtevali, da se z osebami, sprejetimi v pridržanje, opravijo razgovori, da se ugotovi njihova stopnja tveganja izpostavljenosti virusu glede na nedavno obiskane države, trenutne zdravstvene težave in ali bi bila potrebna takojšnja premestitev v zdravstveni center. Policija je prejela gradivo z navodili, kako ravnati v takih primerih, vključno z »Izjavo o načelih obravnave oseb, ki jim je odvzeta prostost na podlagi pandemije koronavirusne bolezni«, ki jo je izdal Odbor za preprečevanje mučenja (CPT).

Hrvaška je dala na voljo informativne letake o vestnem in odgovornem vedenju v centrih za pridržanje in sprejemnih centrih med pandemijo koronavirusne bolezni, ki jih je IOM razvila in prevedla v 26 jezikov.

Francija je uvedla nov protokol za preprečevanje širjenja bolezni in nove ukrepe za preprečevanje širjenja bolezni v prostorih za pridržanje. Finski centri za pridržanje so zasnovali in izvajali nove načrte ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih, katerih cilj je preprečiti in omejiti širjenje koronavirusne bolezni.

V številnih primerih je bila za osebe, ki jim je bila izdana odločba o vrnitvi in so bile napotene v center za pridržanje, veljala **14-dnevna karantena**.²¹ Na Madžarskem je bil eden od treh nacionalnih centrov za pridržanje določen posebno kot objekt, v katerem bi lahko preživeli karanteno. Drugi ukrepi so vključevali testiranje na prisotnost koronavirusne bolezni pred povratnim potovanjem in višje higienske standarde med bivanjem v objektu za pridržanje.

Obiski so bili v korist pripornikov v številnih državah omejeni. V Luksemburgu so bili obiski prepovedani na začetku krize, vendar so bili pod določenimi pogoji ponovno uvedeni od 20. julija 2020. Švedska in Litva²² sta prepovedali tudi obiske centrov za pridržanje. Na Poljskem so bili obiski prepovedani aprila in maja, ponovno uvedeni z omejitvami, ki vključujejo največ dva obiskovalca, obveznost nošenja osebne zaščitne opreme in preverjanje temperature junija, ter ponovno prepovedani od oktobra 2020 – obiski so bili nato dovoljeni samo prek orodja za videokonference.

V Združenih državah so od junija 2020 nove pripornike testirali na prisotnost koronavirusne bolezni in jih 14 dni zadržali v karanteni, po vstopnih kohortah ločene od drugih pripornikov. Število pridržanih se je v centrih za pridržanje priseljencev od začetka pandemije močno zmanjšalo. Leta 2019 je bila povprečna zasedenost okoli 50.000; ta je do oktobra 2020 padla pod 20.000. Ta upad pojasnjujejo številni dejavniki. Ameriška agencija za priseljevanje in carine (ICE) se je odločila, da ne bo pridržala nekaterih na novo aretiranih tujcev ali izpustila določenih pridržanih, ko so bili izpostavljeni večjemu tveganju za hud potek koronavirusne bolezni. Odločitev je bila sprejeta na podlagi ocene njihove zgodovine priseljevanja, kazenske evidence, možne grožnje javni varnosti, tveganja letenja in skrbi za nacionalno varnost. Upad je bil tudi posledica uporabe zakona o javnem zdravju in socialnem varstvu od marca 2020, ki prepoveduje vstop oseb, ki bi lahko predstavljale tveganje za javno zdravje. To je zmanjšalo ali odpravilo pridržanje teh oseb. Od marca do septembra 2020 se je skladno z naslovom 42 zgodilo 197.000 izgonov.

V Avstraliji so zaradi težav z odstranitvijo tujcev, ki imajo težave s kriminalom, zaradi pomanjkanja letov v izvorne države, avgusta 2020 organizirali njihovo premestitev v objekt na avstralskem zunanem ozemlju na Božičnem otoku.

Kot odgovor na pravni izziv je v Združenem kraljestvu Ministrstvo za notranje zadeve marca 2020 izpustilo približno 350 ranljivih posameznikov, ki so bili pridržani pod pooblastili za priseljevanje. Ministrstvo za notranje zadeve je ustavilo tudi novo pridržanje oseb, ustreznih za administrativno odstranitev, v približno 50 držav izvora in uvedlo vrsto zaščitnih ukrepov za pridržane.²³

18 AT, BE, CY, DE, EE, FI, FR, HR, HU, NL, SE.

19 Posebna priloga k 30. EMN biltenu držav članic EU in Norveške: odzivi na koronavirusno bolezen glede migracij in azila januar–marec 2020, na voljo na: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_eu_30_emn_bulletin_annex_covid_19.pdf

20 CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, LT ter CH.

21 CZ, HU, LT, SK.

22 Obisk centra za pridržanje je bil dovoljen le zakonitim zastopnikom.

23 https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/921491/detention-and-escorting-services-guidance-during-covid-19_v3.0.pdf

7. PRILAGODITEV SVETOVANJA ZA REINTEGRACIJO IN DRUGIH STORITEV PRED ODHODOM MED PANDEMIJO

Kljub izzivom, ki jih je predstavljala svetovna pandemija, je več kot polovica držav članic še naprej zagotavljala svetovanje pri vračanju in druge storitve pred odhodom.²⁴ To je zahtevalo prilagoditve in večina držav članic je poročala, da so dejavnosti premaknile v formate, ki jih podpirajo spletna komunikacijska orodja (videokonferenca, WhatsApp, Skype, telefon itd.).

Polje 1: Spletno svetovanje glede vračanja

Številne države članice in Norveška so še naprej zagotavljale informacije o svetovanju pri vračanju z uporabo spletnih komunikacijskih orodij na dva načina: družbeni mediji so bili uporabljeni za zagotavljanje splošnih informacij o ukrepih za preprečevanje širjenja koronavirusne bolezni in postopkih vračanja, zlasti o prostovoljnem vračanju; medtem ko so individualni pogovori o posameznih možnostih vračanja potekali prek telefona, videokonference (npr. Zoom, Skype, WhatsApp), takojšnjega sporočanja (WhatsApp in Viber) in elektronske pošte. Hrvaška je na primer poročala, da so bile vse telefonske številke v stacionarni pisarni preusmerjene na mobilne telefone osebja, da se je zagotovila neprekinjena komunikacija. Češka je ugotovila, da čeprav je bila komunikacija iz oči v oči boljša, kakovost komunikacije in svetovanja z vsemi vpletenimi akterji po prehodu na spletne storitve ni bila prizadeta. Nemčija je poleg tega ponudila program, imenovan »Virtualno svetovanje«, po katerem so državljani tretjih držav, ki prebivajo v Nemčiji, lahko poklicali osebje IOM v svojih državah izvora in prejeli informacije o programih AVRR, ki so jim na voljo, ter dostopali do informacij o vseh vprašanih, povezanih s koronavirusno boleznijo, in sicer v njihovih domovinah ter Nemčiji. To je veljalo za 16 držav.

Številne države članice so poskrbele tudi za dejavnosti vnaprejšnje spletne registracije, da bi posameznikom omogočile dostop do postopkov AVRR (Assisted Voluntary Return and Reintegration).²⁵ Na voljo so bile tudi prevajalske storitve za spletno komuniciranje, na primer na Slovaškem.

Poleg spletnih storitev je sedem držav članic, Norveška in Švica še naprej zagotavljalo osebno svetovanje pri vračanju z zagotavljanjem ustreznih ukrepov za preprečevanje širjenja koronavirusne bolezni, vključno z vzdrževanjem ustrezne medosebne razdalje,

nameščanjem pregrad iz pleksi stekla v pisarnah ali nudenjem posvetovanj glede vračanja med sprehodi zunaj.²⁶

Nizozemska in Švica sta prilagodili svoje storitve pred odhodom, da bi upoštevali razmere v državi vrnitve. Na Nizozemskem je IOM (Mednarodna organizacija za migracije) izvajalski partner za prostovoljne vrnitve, zadolžen za izvajanje storitev prostovoljnih odhodov, prilagojene podpore pred odhodom, organizacijo letov in podporo pri ponovni integraciji v razmere v državi vrnitve, da bi zagotovili nemoten napredek procesa.

Zagotavljanje, da so bile točne in posodobljene informacije o ukrepih vračanja na voljo vsem potencialnim povratnikom med pandemijo koronavirusne bolezni (vključno z omejitvami potovanja), je bila prednostna naloga številnih držav članic in Švice.²⁷ Še naprej so uporabljali spletna orodja za razširjanje teh informacij, večinoma z uporabo mreže, ki jo je vzpostavila IOM, glavni izvajalski partner za vračanje v mnogo državah članicah in Švici.²⁸ Prek IOM sta Ciper in Hrvaška dodatno uspela ohraniti stike s posamezniki, katerih postopek vračanja je bil zaradi omejitev potovanja zaustavljen.

Nasprotno pa so bile v treh državah članicah dejavnosti vračanja in svetovanja pri vračanju skoraj popolnoma ustavljene. V Belgiji so bile službe za vračanje v prvih mesecih pandemije namreč zaprte in običajne dejavnosti zaustavljene. Vendar pa so bili razviti tudi novi postopki (oglejte si spodnji okvir). V Franciji med zaprtjem javnega življenja ni bilo nobenih dejavnosti svetovanja pri vračanju in so se te nadaljevale šele, ko so bilo zaprtje odpravljeno. V Luksemburgu so svetovanja ob vračanju in druge dejavnosti pred odhodom potekali le, če je bil posameznik vrnjen v državo izvora.

Polje 2: Spletne aplikacije AVRR v Belgiji

Fedasil, organ, pristojen za vračanje v Belgiji, trenutno pripravlja postopek, po katerem lahko prosilci za prostovoljno vrnitev vložijo svojo zahtevo na spletu. To pomeni, da se priprave na prostovoljno vrnitev lahko začnejo takoj, ko bo mogoče. Belgija prav tako proučuje možnosti za izvedbo svetovanja pri vračanju na daljavo (po telefonu, Skypu, WhatsAppu itd.). Te metode so bile uporabljene med pandemijo in so pokazale dobre rezultate.

8. SPREMEMBE PAKETOV PROSTOVOLJNEGA VRAČANJA IN PROGRAMOV REINTEGRACIJE V LUČI PANDEMIJE COVID-19

Večina držav članic OECD in EU ter Norveška in Švica zaradi pandemije koronavirusne bolezni niso povečale ali kako drugače prilagodile pomoči, ki je na voljo v paketih njihovih programov AVRR.²⁹

Nasprotno so nekatere države članice povečale denarno vrednost svojih AVRR paketov.³⁰ V Avstriji so afganistanskim povratnikom, ki

so se vrnili tik pred začetkom pandemije, zagotovili doplačilo v višini 250 evrov. V Nemčiji je bil na voljo finančni dodatek za kritje, na primer povečanih življenjskih stroškov zaradi pandemije prek programa *StarthilfePlus*, ki zagotavlja dodatno podporo pri reintegraciji povratnikom v več kot 40 ciljnih državah. V Franciji so povečali finančno pomoč, da bi nadomestili zmanjšane gospodarske priložnosti, ki so na voljo

24 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IT, LV, LT, PL, SE, SK. Na Poljskem so bile od sredine marca vse svetovalne dejavnosti migrantom omogočene le prek telefona in interneta (e-pošta, program za neposredno sporočanje, spletna stran IOM AVRR).

25 AT, BE, CY (prek njihovega izvajalskega partnerja IOM), IT, LT.

26 AT, DE, EE, LU, SE, SI, SK ter CH, NO.

27 CY, EE, FI, HR, IT, PL, SK ter CH.

28 CY, DE, EE, HR, IT, PL, SK, CH. V Nemčiji so informacije o koronavirusni bolezni in odgovori na s tem povezana vprašanja na voljo na domači strani Zveznega urada za migracije in begunce ter informacijski platformi »Vračanje iz Nemčije« <https://www.returningfromgermany.de/de/page/voluntary-return>

29 BE, CY, CZ, EE, FI, HR, IE, LV, LT, LU, PL, SE, SI, NO, CH. V Italiji za programe AVRR niso bila dodeljena dodatna finančna sredstva. Vendar pa so subjekti, ki izvajajo projekte, prilagodili svoj proračun za kritje stroškov za serološke in/ali preiskave brisov (kadar koli to zahtevajo tretje države kot pogoj za vrnitev) skladno z zgornjimi mejami izdatkov, določenimi v ustreznem javnem obvestilu.

30 AT, DE, FR, HR, LV, NL

povratnikom v državah vračanja, kot je predvideno v njihovem načrtu za reintegracijo, in tudi za nadomestilo zamud, ko izvajalski partnerji niso mogli dostaviti pomoči. Poleg tega so hrvaški paketi pomoči pri reintegraciji vključevali dopolnitev za povečanje odpornosti proti vplivu koronavirusne bolezni na sredstva za preživetje. V Latviji je IOM krila dodatne stroške, povezane s koronavirusno boleznijo. Na

Nizozemskem bi lahko IOM paket prostovoljnega vračanja prilagodila individualno. Ciper je zagotovil druge prilagoditve svojih paketov AVRR, čeprav te niso bile finančne narave: IOM Ciper je povečala pomoč migrantom, ki so obtičali in jih ni bilo mogoče vrniti zaradi omejitve potovanj in podaljšanja obdobja izvajanja načrtov/dotacije za reintegracijo.

9. ZAGOTAVLJANJE DOSTOPA DO IZOBRAŽEVALNEGA SISTEMA MLADOLETNIM, KI SO PODVRŽENI IZVAJANJU ODLOČB O VRAČANJU

Otroci so upravičeni do izobraževanja v vseh državah članicah ne glede na njihov status, pri čemer številne države poudarjajo, da so bili pogoji za zagotavljanje dostopa do izobraževalnega sistema za otroke državljanov tretjih držav enaki tistim za državljane, in sicer v običajnih okoliščinah ter med pandemijo.³¹

Na splošno nacionalnim organom ni bilo treba izvajati posebnih ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih, da bi ohranili dostop do izobraževalnega sistema za otroke, za katere veljajo postopki vračanja, saj so bile njihove potrebe zajete v splošnih izrednih ukrepih, ki so bili izvedeni, da bi zagotovili, da so imeli vsi otroci dostop do izobraževalnega sistema med pandemijo, tudi takrat, ko so bile šole zaprte. Medtem ko so bili na Finskem vsi otroci dolžni obiskovati šolo, je ostala odgovornost šol, da ohranijo stik z vsemi učenci med zaprtjem javnega življenja.

Splošni izredni ukrepi za reševanje problematike zaprtja šol so vključevali obiskovanje pouka na daljavo, običajno prek spleta. Nemčija, Nizozemska in Poljska so poročale o nekaterih dodatnih ukrepih za zagotovitev, da bi lahko otroci, ki prebivajo v sprejemnih centrih ali centrih za pridržanje, dostopali do spletnih razredov, na primer z razširitvijo zmogljivosti brezžičnega internetnega omrežja v teh centrih, zagotavljanjem ustreznih naprav (npr. prenosnih računalnikov in tabličnih računalnikov), opremljanjem prostorov z računalniki in zagotavljanjem učnega gradiva. Poljska je za usklajevanje teh prizadevanj imenovala tudi družbene nadzornike.

Latvija je poročala, da med pandemijo v Latviji ni bilo otrok državljanov tretjih držav, za katere veljajo odločbe o vračanju, kar je veljalo tudi za Estonijo.

10. NUJNA ZDRAVSTVENA POMOČ IN OSNOVNO ZDRAVLJENJE BOLEZNI ZA MIGRANTE, ZA KATERE VELJA ODLOČBA O VRAČANJU

Vse države članice, Norveška, Švica in države OECD, ki so se odzvale, so še naprej zagotavljale nujno zdravstveno oskrbo in nujno zdravljenje posameznikov, za katere velja odločba o vračanju. To je bilo storjeno skladno z varnostnimi ukrepi in ukrepi za preprečevanje širjenja koronavirusne bolezni, vključno z družbeno distanco, ustreznim opremljenim zdravstvenim osebjem, razširjanjem potrebnih informacij o novih ukrepih ter testiranjem, karanteno in zdravljenjem za vse domnevne ali potrjene primere koronavirusne bolezni.

Številne države članice EU, Norveška in Švica so uvedle dodatne ukrepe za migrante, za katere velja odločba o vračanju.³² Ukrepi so vključevali obvezne preglede, dostop do nujne medicinske pomoči in testiranje, na primer na Cipru, v Litvi in na Poljskem. Poleg tega je Hrvaška rutinsko zahtevala, da se vsi nezakoniti migranti (ne le tisti v postopku vračanja) testirajo na prisotnost koronavirusne bolezni.

Poljska je povečala dostop do zdravstvenih ukrepov in zagotovila institucionalno podporo tistim, ki jih zaradi zdravstvenih razlogov ni bilo mogoče pridržati – to je bilo storjeno v sodelovanju z mejno policijo in nevladnimi organizacijami.

Polje 3: Testiranje na prisotnost koronavirusne bolezni in zdravstvena oskrba v Luksemburgu

Luksemburg je sprostil nekatere predhodno veljavne administrativne ukrepe, da bi spodbudil vse migrante v neurejenem položaju, da se testirajo ali poiščejo zdravniško pomoč, če je to potrebno. Na primer migrantom z neurejenim položajem ni bilo mogoče izreči upravnih sankcij, jih ni bilo mogoče pridržati ali jim vročiti odločbe o vračanju.

11. IZREDNI UKREPI V ZVEZI Z DELOVANJEM PRISILNIH IN PROSTOVOLJNIH VRAČANJ:

Vse države članice, Norveška, Švica in države OECD, ki so se odzvale, so še naprej uporabljale ukrepe za preprečevanje širjenja koronavirusne bolezni za vse operacije vračanja, vključno s prisilnim in prostovoljnim vračanjem. V praksi je to pomenilo prilagoditev postopkov vračanja potrebnim varnostnim in zdravstvenim zahtevam ali prenehanje vseh učinkovitih vračanj.

Nekaj držav članic in Švica so lahko nekatere posameznike dejansko vrnile bodisi s kopenskim prometom, če so meje to dopuščale,³³ ali z uporabo humanitarnih letov, kot je bilo v Španiji, ali z organizacijo čarterskih letov, včasih na zahtevo države prejemnice.³⁴ Latvija je izdala *in-absentia* odločbe o vračanju na meji za tiste, ki so že pred začetkom pandemije tam prebivali nezakonito. IOM Ciper je nadalje organizirala čarterska leta v dve povratni

31 BE, DE, FR, HR, IE, LT, LU, LV, NL, PL, SE.

32 AT, CY, HR, LT, LU, PL, NO, CH.

33 FR, PL, SK.

34 FR, PL, SE, CH.

ciljni državi in vzpostavila laboratorij za testiranje na prisotnost koronavirusne bolezni za testiranje povratnikov pred njihovim potovanjem.

Pregled bolj specifičnih ukrepov je na voljo v naslednjih poglavjih.

11.1. IZDAJA OSEBNIH IZKAZNIC IN POTNIH LISTOV

V zvezi z izdajo osebnih izkaznic in potnih listov so se številne države članice in Švica lahko uskladile s tretjimi državami (katerih diplomatska ali konzularna predstavništva so ostala dosegljiva) z uporabo predvsem spletnih komunikacijskih orodij (telefon, videokonferenca, WhatsApp, Skype itd.), vendar je to odvisno od tega, ali države vračanja takšne metode sprejmejo.³⁵

Češka je navedla, da so fizična srečanja potekala le zaradi predaje potnih listov ali osebnih izkaznic. Poljska kot sredstvo komunikacije uporablja poštne storitve. Estonija se je spopadala z nekaterimi zamudami, če veleposlaništvo ni bilo lokalno in so bile vključene poštne/kurirske službe.

Nizozemska je bila edina država članica, ki je nadaljevala osebna srečanja v pisarnah z nameščenimi prilagoditvami, skladnimi z uredbami za preprečevanje širjenja koronavirusne bolezni.

11.2. POSEBNI ZDRAVSTVENI UKREPI IN UKREPI ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA BOLEZNI V POSTOPKU VRAČANJA

Vse države članice in Švica so uvedle posebne ukrepe v zvezi s preprečevanjem širjenja okužbe s koronavirusno boleznijo, ki jih je treba spoštovati v celotnem procesu vračanja. Ti varnostni in zaščitni ukrepi so bili vzpostavljeni, da bi zagotovili, da bi se postopki vračanja lahko izvajali čim bolj gladko.

Številne države članice so okrepile zdravstvene in zaščitne ukrepe za povratnike in osebje, ki se vrača z njimi in so z njimi v stiku,³⁶ v nekaterih primerih z uvedbo testiranja in karantene pred odhodom in/ali ob vrnitvi.³⁷ Poljska je med vsakim vračanjem povečala število uradnikov v mejni straži.

Hrvaška, Finska, Nemčija in Norveška so povratnikom zagotovile higienske pripomočke.

Polje 4: Higienski pripomočki na Hrvaškem

Na Hrvaškem so higienski kompleti, ki so bili zagotovljeni povratnikom, sestavljeni iz ene medicinske maske za vsake tri ure potovanja, ene stekleničke razkužila (na osnovi alkohola) za roke, ki je varna za let, in podatkovnega lista s potovalnimi informacijami o koronavirusni bolezni, prevedenega v jezik povratnikov, ki temelji na priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije.

Poleg zgoraj omenjenih praktičnih ukrepov so številne države članice stalno spremljale higienske razmere v državah vračanja, da bi zagotovili, da se povratni transferji lahko izvajajo skladno s prevladujočimi razmerami.³⁸

V 16 državah članicah ter na Norveškem in v Švici sta bila testiranje in/ali karantena opravljena pred odhodom ali po prihodu, le če je bil

to pogoj, ki ga je zahtevala država vrnitve.³⁹ S poudarkom na karanteni je 11 držav članic ter Norveška in Švica izjavilo, da bodo pokrile stroške karantenske obveznosti po prihodu, ki jo je naložila država vrnitve.⁴⁰ Češka, Nemčija in Italija so dodatno kriale stroške, povezane z zdravjem, vključno s testiranjem.⁴¹ Na Hrvaškem so uradi IOM po potrebi zagotovili dodatne prenočitve potnikom v tranzitu. Švedska je ugotovila, da je prilagajanje zahtevam tretjih držav glede vračanja predstavljalo več izzivov, vključno z dejstvom, da zahteve niso bile dosledne v tretjih državah, kar je pogosto povzročilo dodatne težave pri organizaciji povratnih potovanj. Švedska je nadalje opozorila na visoke stroške, povezane s pogoji karantene, ki so jo ob prihodu uvedle (nekatero) tretje države, ko so morali posamezniki ostati v hotelski sobi.

Države članice so poročale o več izzivih v zvezi z izvedenimi dodatnimi varnostnimi ukrepi in ukrepi za preprečevanje širjenja bolezni. Rok za testiranje, ki so ga določile države vračanja, in zahteva, da povratniki in spremljevalno osebje pokažejo negativen rezultat testa na koronavirusno bolezen v 24, 48 ali 72 urah po odhodu, je od držav članic zahteval, da imajo vzpostavljene zelo visoke zmogljivosti za testiranje.⁴² Poleg tega je nekaj držav članic poročalo, da bi ta obveznost lahko ovirala postopek vračanja, ker posameznikov ni bilo mogoče prisiliti k opravljanju testa in bi ga zato lahko zavrnili.⁴³ V Franciji je ob prostovoljni vrnitvi stroške testiranja kril posamezni povratnik, ki ni mogel koristiti ugodnosti zdravstvenega zavarovanja. Za konec pa, ker je bila razpoložljivost letov pogosto odvisna od rezultatov testiranja potnikov, so se letalske družbe lahko odločile odpovedati ali spremeniti svoje lete, kar je v nekaterih primerih ogrozilo organizacijo vračanja.

Združene države so izvedle zdravstveni pregled pripornikov pred premetitvijo na letališče, pred vkrcanjem na povratne čarterske lete pa so jim izmerili temperaturo. Testiranje ni nujno vključevalo testiranja na koronavirusno bolezen, čeprav so bili pozneje za nekatere države izvora izvedeni testi pred deportacijo.

11.3. SODELOVANJE IN VZDRŽEVANJE ODNOSOV Z ORGANI TRETJIH DRŽAV

Številnim državam članicam in Švici je uspelo ohraniti sodelovanje in komunikacijske tokove z ustreznimi organi v tretjih državah, predvsem prek spletne komunikacije.⁴⁴ Litva je navedla, da jim je tako uspelo zaključiti identifikacijo, Češka pa je navedla, da so prek spletnih komunikacijskih metod sodelovali predvsem z izmenjavo informacij o logistiki, trenutnih razmerah in potrebnih dokumentih. Ponovno je le Nizozemska lahko ohranila osebna srečanja z organi tretjih držav zaradi ukrepov, ki so zagotavljali primerno opremljenost pisarn za delovanje med koronavirusno boleznijo.

Polje 5: Odložitev sprejema povratnikov v države izvora

Številne države izvora so med pandemijo začasno prekinile sprejemanje deportacijskih letov. V mnogo primerih so te prekinitve spremljale splošne zapore meja. Nekaj izvornih držav je tudi začasno prekinilo sprejem svojih državljanov, če po obdobju samoizolacije niso mogli predložiti negativnih PCR-testov.

Ko so se razmere razvijale, so te opustitve v nekaterih primerih postale omejitve, saj je več tretjih držav vzpostavilo

35 CZ, DE, EE, FI, FR, HR, LT, PL, SE, CH.

36 AT, CY, DE, FR, HU, PL, SK.

37 AT, CY, EE, HU, PL.

38 CZ, DE, PL, SE.

39 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, ES, HR, FI, FR, LT, LV, NL, PL, SE, SI, NO, CH.

40 BE, CY, CZ, DE, ES, FI, HR, LT, LV, NL, SE, NO, CH.

41 Nemčija je kriala stroške testiranja ter pomoč pri odhodu, tranzitu in prihodu na letališče.

42 FI, FR, HR, IT, PL, SE.

43 FR, NL, CH.

44 BE, CZ, DE, EE, FR, HR, LT, SE, SK, CH.

omejitev na število povratnikov iz drugih držav, vključno z državami EU. Te omejitve so se prilagodile razmeram z znižanjem sprejetega števila povratnikov, če je bilo veliko odkritih primerov koronavirusne bolezni. Enostranske omejitve pri sprejemanju državljanov so prispevale k vedno večjemu številu pripornikov, načrtovanih za odstranitev v državah vračanja.

Skoraj polovica držav članic in Švica so izpostavile vprašanja, s katerimi so se spopadali med sodelovanjem s tretjimi državami; glavno vprašanje je omejitev letov in zaprtje meja, ki je resno ogrozilo postopke vračanja.⁴⁵

Druge težave, ki so jih navedle države članice, so vključevale zmanjšano zmogljivost organov tretjih držav za izdajo dokumentov o vrnitvi.

12. KONČNE OPOMBE

Vpliv pandemije COVID-19 na postopke vračanja je bil od marca 2020 v državah EU in državah OECD v Evropi in zunaj nje pomemben.

V večini, vendar ne v vseh, primerih je število prisilnih vračanj v prvih mesecih pandemije padlo, prisilna vračanja s spremstvom pa so bila ustavljena, razen v posebnih primerih.

Kljub težavam pri zagotavljanju podpore po vrnitvi na podlagi držav izvora, ki jih je prizadela pandemija, se je nadaljevalo tudi prostovoljno vračanje; nekatere države članice EU so celo opazile porast prošenj za prostovoljno vrnitev. Ukrepi, sprejeti za obvladovanje pridržanja ob spoštovanju zdravstvenih ukrepov, so pomenili, da so bili centri za pridržanje pogosto vodeni tako, da so omogočili zmanjšanje gneče kljub povečanju števila oseb, ki čakajo na vrnitev. To je bilo doseženo predvsem z uporabo alternativ pridržanju ali z izpustitvijo oseb, ki predstavljajo majhno tveganje.

Pandemija je močno vplivala na operativne vidike postopka vračanja, na primer otežena je bila identifikacija državljanov tretjih držav in izročitev osebnih dokumentov. Številne države članice so se zanašale na spletna komunikacijska orodja za ohranjanje stika s tretjimi državami, vendar to ni bilo vedno dovolj za spopadanje z izzivi.

Učinkovita vračanja so bila v nekaterih primerih možna, čeprav so se države članice morale prilagoditi zahtevam, povezanim s koronavirusno boleznijo, v nekaterih primerih z uvedbo karantene in testov za povratnike in osebe ter jih opremiti s higienskimi pripomočki. Tretje države so za povratnike ob prihodu uvedle tudi omejitve, povezane s koronavirusno boleznijo, vključno z obveznimi karantenami in testi. Večina držav članic se je strinjala, da bo pokrila stroške teh omejitev, vendar je pomanjkanje doslednosti pri teh zahtevah v tretjih državah predstavljalo logistične izzive za države članice, ki so povečale njihove težave pri vračanju.

Postopki vračanja so se v mnogo primerih nadaljevali,⁴⁶ vendar do septembra 2020 še niso bili na isti ravni kot pred pandemijo, z dodatnimi in včasih dragimi ukrepi, ki so potrebni za zagotovitev, da bi se lahko med nadaljevanjem pandemije izvedle predvsem prednostne odstranitve. Končno, nekatere prakse se lahko ohranijo tudi po pandemiji, kot je večja uporaba videokonferenc in drugih spletnih komunikacijskih orodij pri izvajanju ključnih storitev, kot je svetovanje pri vračanju ali zagotavljanje stalnega sodelovanja s tretjimi državami.

⁴⁵ DE, EE, ES, FI, FR, HU, NL, PL, SE, SK, SI, CH.

⁴⁶ Za referenco, to obvestilo zajema obdobje med januarjem in julijem 2020.

OMEJITEV ODGOVORNOSTI

Vsebina tega skupnega delovnega dokumenta je mnenje avtorja, izražena mnenja in argumenti pa ne odražajo nujno uradnih stališč držav članic OECD ali EU. Ta dokument ter tudi vsi vanj vključeni podatki in kateri koli zemljevid ne posegajo v status ali suverenost katerega koli ozemlja, v razmejitvah mednarodnih meja ter v ime katerega koli ozemlja, mesta ali območja.

OBJAVLJENO

Januarja 2021

PRIPOROČENI CITAT:

Evropska migracijska mreža (2021). Vpliv pandemije koronavirusne bolezni na postopke prostovoljnega in prisilnega vračanja ter odzive politike – obvestilo EMN – OECD. Bruselj: Evropska migracijska mreža.

PREBERITE VEČ:

Spletno mesto EMN: <http://ec.europa.eu/emn>

Spletno mesto OECD: <http://www.oecd.org/migration/>

Razprave o migracijski politiki OECD: <https://www.oecd.org/migration/migration-policy-debates.htm>

OSTANITE V STIKU

LinkedIn stran EMN: <https://www.linkedin.com/company/european-migration-network> EMN Twitter: <https://twitter.com/EMNMigration>

NAROČITE SE NA NAŠ KVARTALNI BILTEN:

https://next-ma.eu/site2/emn_bulletin?u=zSG2y&webforms_id=agaMk